

ILUSTRIRANI SLOVENEČI

.TEDENSKA.PRILOGA.SLOVENC.A.

Celo VI

26. januarja 1930

Štev. 4

Na klancu

Proslava rojstnega dne naše kraljice Marije se je vršila slovesno po vsej državi dne 9. t. m. V Belgradu je bila v saborni cerkvi slovesna služba božja, kateri so prisostvovali kraljevski par, vlada, diplomatski zbor in drugi dostojanstveniki. Naša slika nam kaže kraljico pri odhodu iz cerkve v spremstvu svojega visokega so-proga.

(Slavia Press.)

General Ante Plivelić

Dne 18. t. m. je umrl v Zagrebu po dolgotrajnem bolehanju v 69. letu svoje starosti odlični hrvaški general Ante Plivelić. Rojen je bil leta 1859. v Petrinju, posvetil se je vojaški karijeri, se udeležil bosenske okupacije in postal l. 1915. general. Ob prevratu je bil v Zagrebu in se kot zaveden Hrvat prijavil takoj na razpoloženje Narodnemu Veču, ki ga je imenovalo za poveljnika hrvaške vojske. Pozneje je bil Plivelić imenovan za jugoslov. divizijskega generala in upokojen. Slovel je kot odlični geografski strokovnjak.

Na desni:

Knez Pavle, bratranec Njeg. Vel. kralja Aleksandra, s svojo soprogo princesinjo Olga, ki sta v Rimu zastopala našega kralja pri poroki italijanskega prestolonaslednika Umberta z belgijsko princesinjo.

(Slavia Press.)

Spodaj:

Božič na kraljevem dvoru. Božič obhaja z vso slovesnostjo tudi naša kraljeva rodbina. Za »badnjak« poskrbi navadno kraljeva garda. Naša slika nam kaže kraljev badnjak, ki ga pelje dvorni voz iz Košutnjaka na dvor v spremstvu gardne konjenice.

(Slavia Press.)

Pogled na železniško postajo na Sušaku. Par let je po vojni trajal žilav boj za posest Reke. Zmagali so Italijani, toda kakšne so posledice? Reško pristanišče je danes prazno, tuintam zaide vanj kak parnik, trgovina propada in se izseljuje, med prebivalstvom pa vlada leto za letom večja beda in nezadovoljstvo, zlasti če opazuje silen promet na našem Sušaku, kjer se ladje ne morejo zvrstiti in kjer je ogromni kolodvorski prostor natlačen lesa in drugega.

Na levi:

Najlepša otroška zabava pozimi

Na desni:

Pol stoletja zvestega dela.

Pri Zarnikovih na Krtini (Kamniški okraj) služi že od l. 1878. torej dvainpetdeseto leto Rotija Požar. Pričela je kot pestunja, česar se je sedaj na stara leta zopet oprijela. V hiši je doživela štiri rodove. Naj ji da Bog doživeti še petega.

Udeleženke kmetijsko-gospodinjkega tečaja na Turjaku, ki se je vršil letošnjo zimo pod vodstvom gđne V. Beningerjeve in M. Okornove. Razen teh je videti na sliki še domačega župnika g. Hitija in župana g. Ahca. Proti tečaju je vladalo izprva ponekod nekaj nezaupanja, a izborni njegovi uspehi so najlepše dokazali veliko potrebo in korist takih tečajev za kmetiško prebivalstvo.

Na levi: Zanimivo monštranco imajo na Gočah. Izdelana je bila leta 1630., dne 26. maja 1890 je bila z Najsvetejšim vred ukradena, 57 let nato, to je dne 25. julija 1927 je bila pa zopet najdena v Preksoncu, še isto leto prenovljena in posvečena Kristusu Kralju.

Slike k Slovenskemu biografskemu leksikonu

Na levi:

Kavčič Pavel,

šolnik in prirodoslovec, je bil rojen 1852 v Godešiču pri škofji Loki. Učiteljeval je po raznih krajih, nazadnje pa v Senožčah, kjer je 1925 umrl. Proučil je Notranjsko v botaničnem in entomološkem pogledu ter sestavljal herbarije in zbirke žuželk.

Na desni:

Klemenčič Milan,

slikar in lutkar, je bil rojen 1875 v Solkanu. Po nekajletnem obiskovanju gimnazije je odšel na slikarsko akademijo v Milano, nato pa v Monakovo. Obenem se je udeleževal tudi gledališkega kurza. Nekaj let je služboval pri sodišču, obenem se je pa pridno posvečal slikarstvu in bil nekak pionir marionetnega gledališča na Slovenskem.

Zastopniki ljubljanskega občinskega sveta v poklonstveni deputaciji. Med drugimi je videti župana dr. Puca (1), Tavčarja (2), Jegliča (3), Dachsa (4), dr. Ravniharja (5), dr. Jeriča (6), Rebeka (7), dr. Kropivnika (8) idr.

Spodaj: Zastopniki belgr. občine pozdravljajo slovensko deputacijo.

Slovenci se poklanjajo svojemu kralju

Meseca novembra so v zagrebškem občinskem svetu sprožili misel, naj se vsa hrvaška mesta poklonijo v skupni slovesni avdienci našemu kralju tako v imenu Hrvatov tudi nazunaj manifestirajo svojo državno misel. Ta ideja je našla lep odmev na kraljev rojstni dan so se poklonila svojemu kralju skoro vsa hrvaška mesta v mogočni, nad 1000 oseb broječi deputaciji.

Zgledu Hrvatov so hitro sledile tudi druge slovanske pokrajine. Slične poklonstvene deputacije so sestavile vse banovine in bile nato tekom njih tednov druga za drugo sprejete v slovesnih avdiencah.

Samooobsebi je umevno, da niso hoteli zaostati Slovenci. Pobudo za slavnostno poklonstveno deputacijo je dal v ljubljanskem občinskem svetu dr. Dinko Puc in poslal tozadevna povabila vsem večjim slovenskim občinam. Temu vabilu so se odzvale, sprejem poklonstvene deputacije je bil pa določen za nedeljo, dne 12. januarja.

V petek, dne 10. januarja zvečer so se deputacije s posebnim vlakom odpeljale v prestolni Belgrad. Ljubljancani so odnesli s seboj Vavpotičevo sliko slovenske prestolnice v dar Belgradu, ter večilo lepih albumov najlepših pokrajinskih fotografij iz Slovenije razne osebnosti. V Belgrad je prispela nad 200 oseb broječa deputacija, ki je zastopala 119 večjih slovenskih občin, v soboto. Bilagvesno in navdušeno sprejeta.

Naslednji dan dopoldne se ilo v veliki dvorani nove univerze predavanje pisatelja V. Petrovič. Dopoludne je bilo pa v raznih hotelih več banketov. Sprejem na dvorcu določen za pol šesto popoldne ob enem s slično poklonstveno acijo iz drinske in dunavske banovine. Delegati so napolnili no sprejemno dvorano v starem dvoru in ko je vstopil kralj, lod vseh navzočih burno pozdravljen. Prvi je izpregovoril sara župan Ašim beg Mutavelić, za njim ljubljanski župan dr. Dinko, končno pa še novosadski župan dr. Borota. Dr. Puc je uvodoma žilavo narodno borbo Slovencev s Hrvati in Srbi za skupno svobdržavo. Nato se je kralju zahvalil za uvedbo sedanjega državnopra položaja in za razdelitev države na banovine. Končno mu je izpolno udanost in zvestobo.

Ko so se polegile gromkeje vseh navzočih, je spregovoril kralj. Izrazil je svoje najvišjovoljstvo in zahvalo za izraženo udanost, željo, »da se vse zdravusmerijo h konstruktivnemu delu v popolni enakosti in ravnopr ter v bratski ljubezni«, poudaril je svojo iskreno skrb za blaginjavljanov in naročil odposlanstvu, naj ponese njegove pozdrave ierno vas. Vladaarjeve besede so izzvale frenetične ovacije vseh tih, ki se dolgo niso hotele poleči. — Večina slovenskih delegatov še isto noč napotila zopet domov.

Pogled na kralj dvor v Belgradu

spredaj novi dvor, kjer stanuljeva rodbina, zadaj stari dvor, kjer je velika sprejemna dvor, kjer so pozdravile tudi vse poklonstvene depe našega kralja.

Pogled na pestro in zanimivo skupino iz drinske in donavske poklonstvene deputacije po predavanju v novi univerzi.

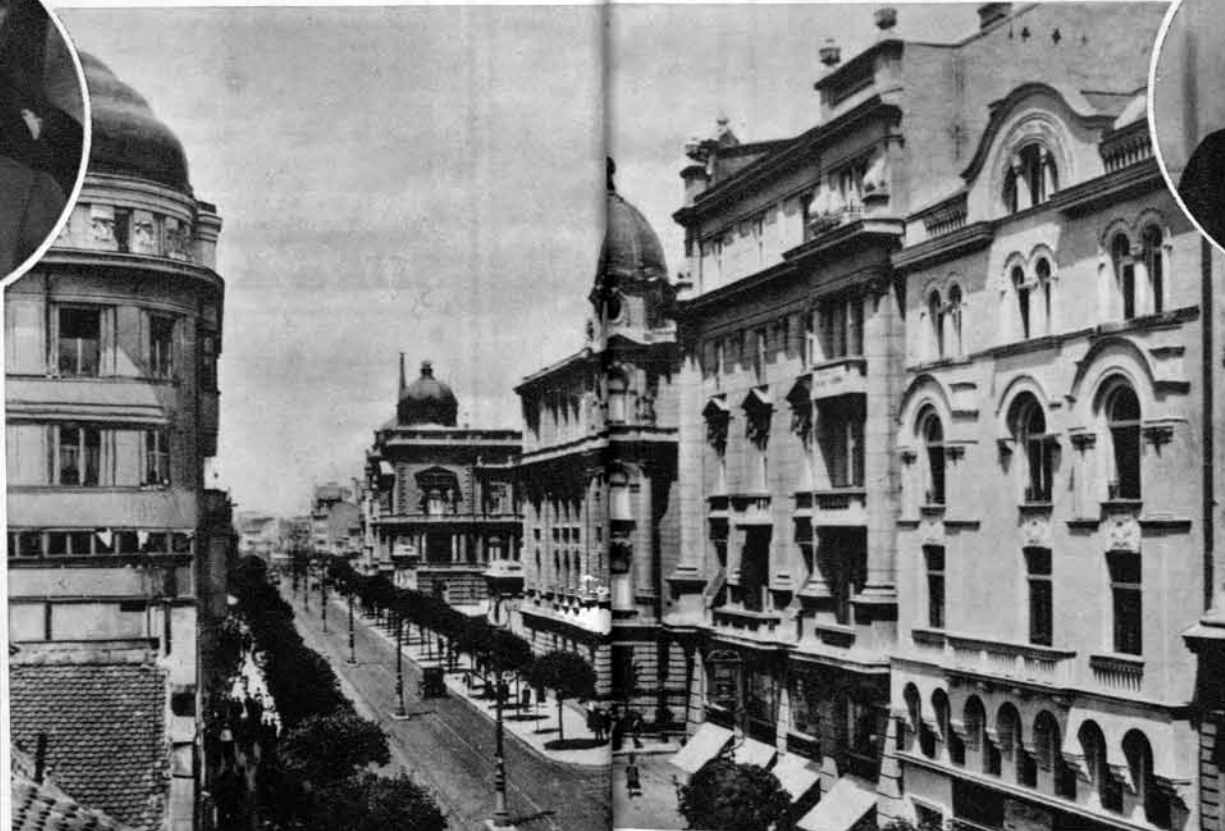

Spodaj: Skupina slovenske poklonstvene deputacije ob priliki predavanja V. Petroviča na belgrajski univerzi.

Slavnostni banket v hotelu »Srbski kralj« med govorom Iv. Hribarja.

Na desni: Dr. D. Puc, ljubljanski župan in vodja slovenske poklonstvene deputacije.

Na levi: Skupina poklonstvene deputacije iz Slove nije ter drinske in donavske banovine po banketu pred hotelom »Srbski kralj«.

Udeleženci dravske, donavske in drinske poklonstvene deputacije ob priliki predavanja pisatelja V. Petroviča.

Na levi: Belgrajski župan Miloš Savčić, ki je pokazal ob prihodu deputacij vse gostoljubje prestolnice.

Na desni: Pogled na skupino poklonstvene deputacije iz donavske in drinske banovine, ki sta bili sprejeti istočasno s slovensko.

Iz zibelke človeške kulture

Že kot majhni otroci smo se učili v zgodbah sv. pisma o egipetskih faraonih, egipetskem Jožefu, Mozesu, prehodu Izraelcev iz Egipta skozi Rdeče morje v Obljubljeno deželo itd. Pozneje smo pri zgodovinskem pouku izvedeli, da je bil Egipt ena najmogočnejših in najkulturnejših držav starega sveta, da je bil v prvih časih krščanstva središče tedanje učenosti in da zavzema zaradi svoje zemljepisne lege kot vrata na vzhod še danes prevažno vlogo v svetovni politiki. Kdorkoli je imel kdaj nagnjenje za večja potovanja, vsakemu se je gotovo tudi ponovno vzbudila želja, da bi si ogledal to sicer peščeno zemljo, ki jo že tisočletja namaka skrivnostni Nil in ki nam je ohranila najstarejše, najbogatejše in najčudovitejše spomenike človeške kulture. Silne piramide, razvaline ogromnih templjev in nešteto drugih čudovitosti nudi popotniku ta edinstvena dežela na svetu. Komur pa ni dano, da bi jo mogel obiskati sam, bo z največjim užitkom bral potopise po Egiptu in te opozarjamo na lepo delo dr. H. Klamrotha z naslovom »Ägypten«, ki je izšlo pred kratkim v Herderjevem založništvu v Freiburgu. Iz tega posnemamo tudi naše današnje slike.

Sfinga in piramida pri Gizeh. V piramidah so bile grobnice kraljev. pomena sfinge pa še niso ugotovili.

Spodaj:

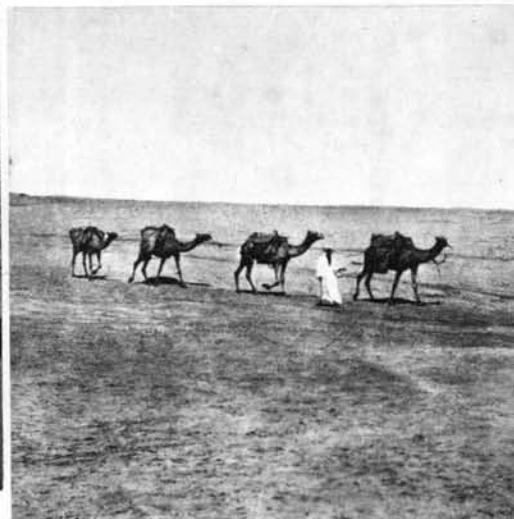
Ostanki templja pri Der-el-bahri najznamenitejše stavbe starega Egipta, ki zaključuje dolino kraljevskih grobov.

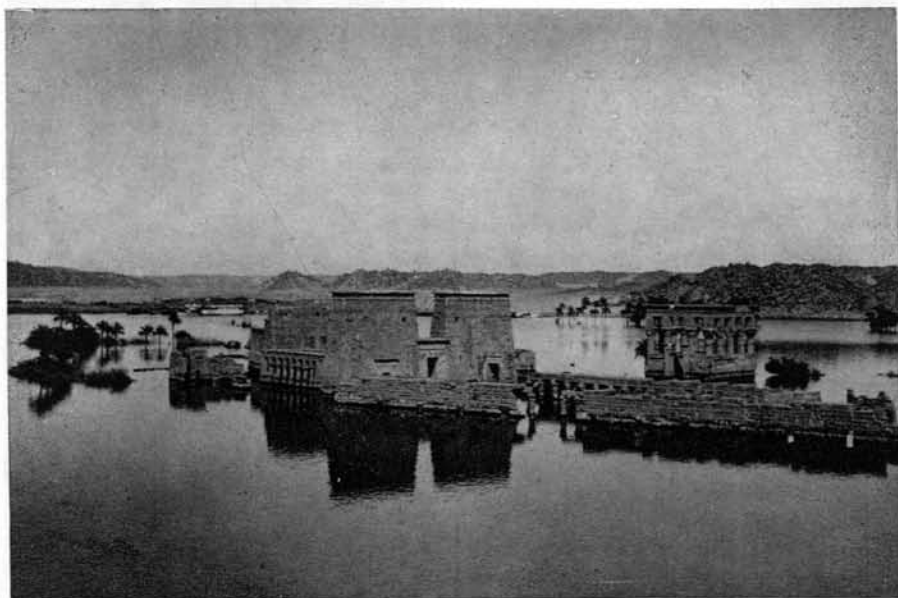
Kaira, glavno mesto današnjega Egipta: življenje in vrvenje na ulici.

Spodaj:

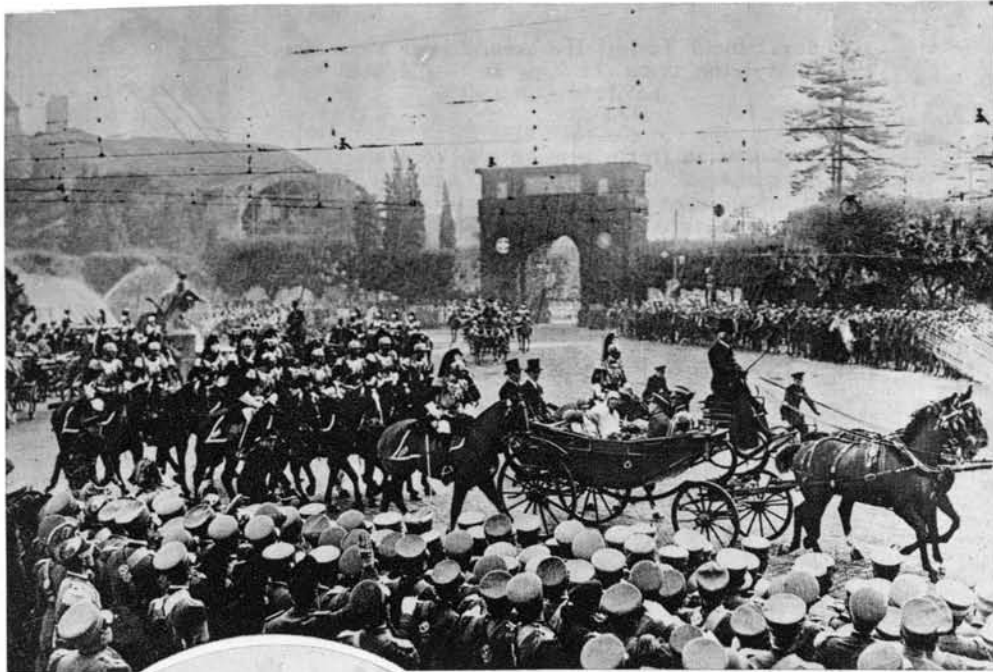
Puščava med Port Saidom in Kairo s karavano.

Beduinski šejk (poglavar beduinskega rodu).

Tempeljski otok »Phila«, ena največjih zanimivosti stare zgodovine.

Poroka italijanskega prestolonaslednika Umberta z belgijsko princezino Marijo José. Dne 8. t. m. se je vršila v kapeli na italijanskem kraljevem dvoru poroka navedenega para. Svečanost je bila združena z ogromnimi slovesnostmi, kakršne znajo pač Lahi ob taki priliki prirejati. Poročal je par sam kardinal Maffi, zastopani so bili pa pri slovesnosti skoro vsi evropski dvori in dolga vrsta najvišje aristokracije vseh narodov. Po poroki je bil mladi par sprejet pri papežu, ki jima je podelil apostolski blagoslov. Slika na levi nam kaže veličastni prihod visoke neveste v Rim.

Spodaj na levi v krogu:

Pogled na ložo s kraljevimi gosti in novoporočencema v ospredju ob priliki ogromnega spreveda italijanskih narodnih noš; dve Florentinki iz spreveda poklanjata nevesti znamenite florentinske klobuke.

Na balkonu italijanskega kraljevega dvora sprejemajo vladarji navdušene ovacije ljudskih mas, zbranih na dvorišču pred dvorom. Od leve na desno stoje: italijanska kraljica Jelena, belgijski kralj, nevesta, ženin, belgijska kraljica in italijanski kralj.

Spodaj: Strašna nesreča v kinu. V Paisleyu (Škotska) se je pripetila na Silvestrovo strašna nesreča. Med predstavo je izbruhnil požar, ki je zahteval 72 otroških žrtev in je to ena največjih podobnih nesreč, kar jih pomnimo. Slika nam kaže pogled na pogorelo kino in na razburjeno množico.

Maris Rasputin, hčerka zloglasnega Mefista na bivšem carskem dvoru, ki nastopa sedaj kot plesalka po Španiji. Njen oče je bil, kakor znano, še pred izbruhom revolucije umorjen, hčerki se je pa posrečilo pobegniti v inozemstvo.

General Weygand, novi šef francoskega generalnega štaba, ki pripada politično desničarskim skupinam. Zadnje leto vojne je bil generalštabni šef maršala Focha, po vojni je organiziral poljsko armado in vodilno sodeloval pri zavrnitvi boljševiške invazije na Poljsko, razen tega je pa zavzemal ponovno še druga važna mesta.

Lirika Mihe Maleša.

Na desni:
Ing. Tunold Torlejf Hannsen, trener naše zimskosportne zveze, ki letos že tretjič vodi naše navdušene smučarje.

Spodaj:

Priprave za tretje nemške zimske tekme. Dne 12. januarja so se pričele v Krummhüblu in Brückenbergu (Krkonoski) tekme, za katere so se vršile velike priprave. Slika nam kaže oblanje drsališča s posebnimi obličji za led.

Filatelija*

Ljubiteljstvo zbiranja poštних znamk je ravno tako staro, kakor znamke same. Že v 50 letih prošlega stoletja so eksistirale za takratne čase velike zbirke in tudi trgovina s pošt-nimi znamkami se je začela razvijati, najprvo v Angliji, Belgiji in na Francoskem.

Odtod se je razširilo zbiranje po vseh deželah in kmalu so se začeli tudi zbiralci organizirati v posebnih društvih, društva so se pozneje zopet združila v velike zveze, ki imajo danes člane v vseh delih sveta.

V mnogih krogih obstoja še naziranje, da je zbiranje pošt-nih znamk nekak privilegij šolske mladine, da pa za odrasle ne pride v poštev.

Da stvar dejansko ni taka, vidimo že iz gornjih navedb, še bolj jasna pa postane, če se zve, da obstoja o pošt-nih znamkah obsežna literatura v vseh svetovnih jezikih in da izhaja cela vrsta strokovnih časopisov, ki se bavi s tem predmetom.

Ko se je začelo znamke zbirati, je šlo stremljenje zbiralcev le za tem, da zberejo čim večje število znamk: za redke so veljale znamke oddaljenih prekomorskih dežel, dočim so bile znamke lastne dežele brez posebne ocene.

Iz tega naziranja izvira dejstvo, da so bile nekatere znamke prekomorskih dežel pred 60 leti mnogo dražje, kakor danes, dočim so zopet starejše izdaje evropskih držav, ki so se pojavljale v velikih množinah, danes že primeroma redke, ker jih ravno vsakdo išče.

S tem pridemo do pojma tržne cene pošt-nih znamk. Z razvijanjem trgovine v tem predmetu so namreč začele dobivati znamke gotovo fiksno vrednost, ki ni bila več odvisna od tega, ali si posameznik kako znamko pribavi lažje ali težje.

Te tržne cene so se objavile v raznih cenikih in iz teh cenikov so nastali sčasoma sistematično obdelani katalogi.

Iz katalogov so se potem razvile priročne knjige s popolnoma znanstveno obdelavo in natančnostjo, ki se lahko primerja z vsakim drugim znanstvenim delom.

Da se vrnemo na prvotni tema je omeniti, da se je z naraščanjem materiala razvil iz splošnega zbiralca starega formata kmalu specialni zbiralec, ki je vpošteval le posamezne dežele, oziroma skupino dežel.

Ta specialist se je začel natančneje baviti s tiskom, papirjem in zobčenjem znamk, vpošteval je nuanse v barvah ter tudi začel razmišljati o tem, v katere svrhe so določene posamezne vrednote znamk.

S tem je prišlo tudi do zbiranja znamk na celih pismih, da se razvidi iz njih poraba posameznih vrednot.

Da se dalje vidi intenziteta pošt-nega prometa v kaki deželi, se zbirajo tudi posamezne znamke po žigih pošt-nih krajev.

Vpraša se večkrat, ali in kako vrednost ima zbiranje pošt-nih znamk?

Predvsem to, kar vsako ljubiteljstvo, namreč, nuditi človeku po vsakdanjem delu odgovarjajoče razvedrilo.

Nehote pa pride zbiralec tudi takoj do tega, da se natančneje bavi z geografijo, valuto in zgodovino dežele, ki jo zbira in v tem pogledu je umno zbiranje gotovo velikega pomena, zlasti za šolsko mladino.

Ako pa sestavimo n. pr. zbirko s historičnega stališča (recimo zbirko vseh znamk, ki so bile odnekod v prometu na teritoriju Jugoslavije), je brezdvomno, da je taka zbirka kulturno-historičnega značaja.

Razstava znamk, ki smo jo letos imeli v Ljubljani, je kazala v tem oziru razne možnosti in variante.

Da zadobi primerno sestavljena in obdelana zbirka pošt-nih znamk sčasoma tudi gotovo materialno vrednost, se le mimogrede omeni.

Pri nas v Jugoslaviji se je začelo razvijati zbiranje pošt-nih znamk v večjem obsegu še le po prevratu in danes obstoje ne samo v Ljubljani, marveč tudi v mnogih večjih mestih naše države filatelistična društva.

V Zagrebu je začelo izhajati leta 1919. posebno glasilo pod imenom »Filatelista«, ki pa sedaj preneha. Tudi druga glasila so se prikazala v javnosti, niso se pa mogla dolgo držati.

Radi tega bo ljubljansko filatelistično društvo začelo v tem listu objavljati članke o pošt-nih znamkah ter pričelo z delom, ki se bo bavilo s prvo izdajo slovenskih znamk iz leta 1919.

Delo bo sestavljeno na podlagi obširnih tozadevnih zbirk, ki so bile tudi že razstavljene na jesenski ljubljanski razstavi in deloma tudi v Zagrebu.

* Ker smo začeli objavljati v našem listu poseben »Filatelistični kotic«, prinašamo tudi ta članek. — Op. ur.